

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK JOGI SZABÁLYOZÁSA SZERBIÁBAN

1. A HATÁLYOS JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Szerbiában a gazdasági társaságokat szabályozó törvény 2004-ben került elfogadásra.¹ Ezzel hatályát veszítette a többször módosított, 1996-ban meghozott vállalatokról szóló törvény.² Idén májusban a jogalkotó új törvényt fogadott el a gazdasági társaságokról,³ amely június 4-én lépett hatályba, viszont csak 2012. február 1-től alkalmazandó.⁴ Mivel az új Gt. rendelkezései jelenleg nem tekinthetők tételes jogi szabályozásnak, a gazdasági társaságok szerbiai szabályozásának ismertetése a 2004-es törvény szerint fog történni, utalván azonban az új törvény azon rendelkezéseire is, amelyek alapvetően érintik a gazdasági társaságok jogállását.

A Gt. mellett a gazdasági társaságok jogállásával és tevékenységével kapcsolatos kérdéseket közvetlenül vagy közvetett módon számos külön törvény szabályozza, amelyek közül a legjelentősebbek: A gazdálkodó szervezetek bejegyzéséről szóló törvény,⁵ A Kereskedelmi Jegyzékeket Vezető Hivatalról szóló törvény,⁶ Az egyéni vállalkozókról szóló törvény,⁷ A külföldi beruházásokról szóló törvény,⁸ A koncessziókról szóló törvény,⁹ A magánosításról szóló törvény,¹⁰ A gazdasági tevékenységek besorolásáról szóló törvény,¹¹ A gazdasági kamarákról szóló törvény,¹² A számvitelről és könyvvizsgálatról szóló törvény,¹³ Csódtörvény,¹⁴ etc. A gazdasági társaságokkal kapcsolatosan külön rendelkezéseket tartalmaznak az eljárásjogi törvények is.¹⁵ Az általános személyi hatályú törvények mellett a bankok, biztosítók, lízingtársaságok és más hitelintézetek jogállását és tevékenységét számos külön törvény¹⁶ és a Szerb Nemzeti Bank rendeletei szabályozzák.¹⁷

2004-ben a jogalkotó fontosnak tartotta, hogy a tartalmilag új szabályozás az elnevezésében is különbözzön az 1996-os törvénytől. A szakirodalom is megfelelőbbnek tartja a „gazdasági társaság” elnevezést, mint a „vállalat” kifejezést, amit két megfontolás támaszt alá. Egyrészt, a „gazdasági társaság” más

országokban is elfogadott kifejezés, másrészt a „vállalat” nem jogi fogalom, míg a „gazdasági társaság” az; így az utóbbi használata célszerűbb.¹⁸

A gazdasági társaságok mellett gazdasági tevékenységet folytathatnak egyéni vállalkozók is. Egyéni vállalkozónak minősül az a természetes személy, aki jövedelemszerzés céljából vállalkozásba kezd és önállóan végzi tevékenységét.¹⁹ Az egyéni vállalkozó – mint gazdasági tevékenységet megvalósító gazdálkodó szervezeti forma – a gazdasági társaságok alapítási feltételeinek az enyhítésével az idő múlásával veszít jelentőségéből.²⁰

2. TÁRSASÁGI FORMÁK, JOGALANYISÁG ÉS TEVÉKENYSÉGI KÖR

A gazdasági társaságokról szóló törvény négy társasági típust ismer, amelyek már általánosan elfogadottá váltak a külföldi jogokban is: két személyegyesítő társaságot (személyi társaságot) és két vagyonegyesítő társaságot (tőketársaságot). A személyegyesítő társaságok közé tartozik a közkereseti társaság és a betéti társaság, míg vagyonegyesítő társaságnak minősül a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság²¹ (amely alapítható nyílt vagy zárt formában attól függően, hogy a tagok a nyilvánosságtól szándékoznak-e tőkét gyűjteni vagy sem). Az említett négy társasági típus alkotta rendszer zárt, nem hozható létre ezektől eltérő társasági forma, tehát a *numerus clausus* elve érvényesül. Elvben a társasági formák egyenrangúak és a tagok szabadon döntenek el, hogy milyen társasági formát hoznak létre. Bármely törvényes tevékenység végzése lehetséges mindegyik társasági formában, amihez nincs szükség hatósági engedélyeztetésre vagy jóváhagyásra, valamint különleges feltételek teljesítésére. Külön törvény bizonyos tevékenységek végzéséhez meghatározott feltételek teljesítését, illetve hatósági engedélyeztetést vagy jóváhagyást írhat elő,²² de főszabályként bármilyen tevékenység minden társasági formában szabadon végezhető. Társasági típuskényszert csak külön törvény állapíthat meg,²³ ha a jogalkotó úgy ítéli meg, hogy egy adott tevékenység végzése társadalmilag kiemelkedő jelentőséggel bír, melynek következtében az csak meghatározott társasági formában végezhető.²⁴

Mind a négy társasági típus jogi személyiséggel rendelkezik,²⁵ melyet a bejegyzés pillanatában nyer el.²⁶ E tekintetben fontos kiemelni, hogy a gazdasági társaságokról szóló törvény elfogadásával a társaságok bejegyzése és nyilvántartása a bírósági feladatkörből átkerült a közigazgatási feladatkörbe.²⁷ A cégjegyzékvezetést többé már nem a gazdasági bíróságok végzik, hanem egy

központi közigazgatási szervezet: a Kereskedelmi Jegyzékeket Vezető Hivatal.²⁸ A Hivatal nem csak a cégjegyzéket vezeti, hanem minden olyan gazdasági jegyzéket, amelyeknél bizonyos joghatások megvalósítása céljából fontos, hogy harmadik személyek is betekintést nyerhessenek a nyilvántartott adatok tartalmába. Így a Hivatal feladatkörébe tartozik még:

- az egyéni vállalkozók, a polgárok egyesületeinek és a külföldi egyesületek képviselőinek,
- sportegyletek,
- gazdasági- és szakmai kamarák,
- csődeljárások,
- egyéni vállalkozók és jogi személyek pénzügyi mérlegeinek,
- idegenforgalmi tevékenységet folytató vállalkozók és jogi személyek,
- a lízingszerződések, valamint
- az ingójelzálog-szerződések nyilvántartása.²⁹

A gazdasági társaságokról szóló törvény a társaságok tevékenységi körének meghatározásában is jelentős újítást vezetett be a szerbiai társasági jogi szabályozásban. Míg az 1996. évi törvény szerint a társaságok *csak* a cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységeket végezheték (megkülönböztetve a bejegyzett tevékenységeken belül a fő- és melléktevékenységeket), a 2004. évi gazdasági társaságokról szóló törvény előírja, hogy a társaságok *bármilyen* törvényes tevékenységet folytathatnak.³⁰ Ennek a liberálisabb megközelítésnek több jelentős jogkövetkezménye van, amelyek közül kettőt kell mindenféleképpen kiemelni. Egyfelől, a társaságok alapítása során többé nem kell a bejegyzési kérelemben tételesen feltüntetni minden egyes tevékenységet a törvénnyel előírt tevékenységi jegyzékkel összhangban, hanem csak egyet, nevezetesen azt a tevékenységet, amelyet a társaság túlnyomóan végezni fog. Másfelől, a társaságok jogképességét többé már nem a bejegyzett tevékenységi kör határozza meg. Jogképességük minden törvényes tevékenységre kiterjed (kivéve, ha bizonyos tevékenységek végzéséhez külön törvény egyéb feltételeket nem szab meg), így jogképességük abszolúttá vált. A túlnyomó tevékenység meghatározása az alapító okiratban csak statisztikai célokat szolgál, és nem korlátozza a társaságok jogképességét. Ennélfogva megállapítható, hogy az új szerbiai társasági jogi szabályozás elfogadja a gazdasági társaságok abszolút jogképességének fogalmát.³¹

3. A SZERBIAI TÁRSASÁGI JOGI SZABÁLYOZÁS ELVI JELLEMZŐI

A gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezései néhány elv mentén szemléletesen mutathatók be. Ezek nem tételes jogi, a törvényben szereplő elvi, hanem jogelméleti meghatározások.³²

1. *A teljesség elve* – A Gt. egységesen szabályoz minden általános társasági típust, a személyegyesítő- és tőketársaságokat egyaránt, számos külföldi példával ellentétben, ahol külön törvényben szabályozzák a személyegyesítő társaságtípusokat és külön törvényben a tőketársaságokat.³³

2. *A haszonszerzés elve* – Az előző törvénnyel ellentétben, a Gt. a gazdasági társaságok és az intézmények közötti határvonal meghatározásában már nem a tevékenység természetét veszi figyelembe, hanem a tevékenység célját. Így, az 1996. évi törvény értelmében a gazdasági társaságok gazdasági tevékenységet folytattak, míg az intézmények nem gazdasági tevékenységet. A Gt. új kritérium szerint határolja el egymástól a gazdasági társaságokat és az intézményeket: ez a tevékenység célfunkciója. A gazdasági társaságok ugyanis tevékenységüket lukratív célból, haszonszerzés érdekében végzik, miközben tevékenységük általában gazdasági jellegű, de nem feltétlenül kell, hogy az legyen. Ezzel szemben az intézmények tevékenységüket nem haszonszerzés céljából végzik, hanem altruisztikus, közszolgálati célok megvalósítása érdekében, miközben tevékenységük általában nem gazdasági jellegű, de kivételesen lehet az is. Amennyiben az intézmény, amely akár valamilyen társasági típus formájában is alapítható, gazdasági tevékenységet is végez, az ebből eredő hasznot nem oszthatja ki osztalék formájában a tagoknak, mert az ilyen társaság/intézmény nem haszonszerzés céljából alakult.³⁴ Ennélfogva a határvonal az intézmények és a társaságok között többé már nem az, hogy gazdasági tevékenységet végeznek-e vagy sem, hanem hogy tevékenységüket haszonszerzés céljából végzik-e, legyen az adott tevékenység gazdasági vagy nem gazdasági természetű.

3. *Az egyenrangúság elve* – A Gt. a társasági típusok és a tulajdoni formák egyenrangúságát hirdeti meg. Ennek értelmében minden gazdasági társaság, függetlenül attól, hogy milyen társasági típusban alakult meg, illetve, hogy állami-, önkormányzati- vagy magántulajdonban lévő jegyzett tőkével rendelkezik-e, ugyanolyan jogállással bír és minden tevékenységet szabadon, külön engedélyezés nélkül végezhet. Ha egy adott tevékenység végzése hatósági engedélyhez vagy feltételek teljesítéséhez kötött, ezen feltételek teljesítése mellett

minden gazdasági társaság számára egyenrangúan elérhető e tevékenység végzése is.³⁵

4. *A hármas érdekérvényesítés elve* – A mai társasági jogi elmélet értelmében egy gazdasági társaságban három csoport érdekei vegyülnek: a tagok, a hitelezők és a munkavállalók érdekei. Ezek az érdekérvényesítési igények természetesen nem egyenrangúak, így a tagok érdekeinek érvényesítése kerül előtérbe, de a törvény tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek a többi csoport érdekeit is oltalmazzák.³⁶

5. *A társasági típusok kompatibilitásának elve* – A Gt. által szabályozott négy társasági típus formailag és tartalmilag megfelel az összehasonlító jogban fellelhető általános társasági típusoknak. Ennél fogva a Szerbiában létező társasági típusok teljes mértékben megfelelnek a külföldön általánosan elfogadott társasági formáknak, megkönnyítvén ezzel a nemzetközi kereskedelmi együttműködést és a külföldi befektetések lehetőségét Szerbiában. A jogalkotó nem tartotta indokoltnak szabályozni azokat a társasági formákat, amelyek még nem nyertek általános elfogadottságot az összehasonlító jogban, mint amilyen például a betéti részvénytársaság, a csendestársaság, a törzstőke nélküli korlátolt felelősségű társaság, a korlátlan felelősségű társaság, a garanciával biztosított felelősségű társaság, etc.³⁷

6. *Az ügyvezetői felelősség fokozásának elve* – A Gt. rögzíti a társasági szervek tagjainak, valamint a társaságban meghatározó szerepet betöltő tagok vagy részvényesek fiduciáris kötelezettségeit és az ennek alapján létrejövő, a társasággal szembeni lojalitási kötelezettséget. E kötelezettségek megsértése az említett személyek kárfelelősségéhez vezet.³⁸

7. *Az ügyvezetés átláthatóságának elve* – A tagok (különösen a kisebbségi tagok), a hitelezők és harmadik személyek érdekeinek oltalma céljából a Gt. számos jogintézményen keresztül biztosítja a társasági ügyvezetés átláthatóságát, bizonyos esetekben nyilvánosságát is. A nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében ez az elv alapvetően a részvényesek és hitelezők fokozott tájékoztatása, a társasági okiratokba való szabad betekintés, a részletes pénzügyi mérlegek nyilvános megjelentetése és más hasonló jogintézmény keretében valósul meg. Az átláthatóság elvét szolgálják továbbá más intézmények is, amelyek jóllehet léteztek már az előző törvényben is, de a Gt-ben a társaságok átláthatósága követelményének hatékonyabb érvényesítése céljából másmilyen szabályozást nyertek. Erre utal például a belső könyvvizsgáló bizottságra, a

külső könyvvizsgálatra, a felügyelőbizottságra, az ügyvezetői jelentésekre, valamint a független ügyvezetőkre és bizottságokra vonatkozó szabályozás.³⁹

8. *A kor igényeinek megfelelő törvényi rendelkezések* – A Gt. modern törvénynek minősíthető mind elvi jellegét, mind a rendelkezések megfogalmazásának technikáját, az alkalmazott szakkifejezések, a szabályozás tárgyát képező jogintézmények körét tekintve. A törvény rendkívül haladónak számít, hiszen számos olyan jogintézményt szabályoz, melyek elfogadásuk idején a közösségi társasági jogban is még csak az előrejelzés szintjén voltak.⁴⁰ Ilyenek a független ügyvezetők, a kumulatív szavazatszámítás, a névleges érték nélküli részvény intézménye, a taggyűlés vagy igazgatósági gyűlés megtartásának lehetősége videokonferencia vagy más korszerű telekommunikációs eszköz segítségével, lényeges társasági adatok kötelező rendszeres közlése a társaság honlapján, etc.⁴¹

9. *A törvényi rendelkezések diszpozitivitásának elve* – A Gt. liberálisnak tekinthető jogszabály mind elvi megfontolásai, mind pedig egyes rendelkezései tekintetében, amely elősegíti a jogalanyok gazdasági szabadságainak és jogainak könnyebb megvalósulását.⁴² A törvény rendelkezései túlnyomó részben diszpozitív jellegűek. A diszpozitív szabályozás minden társasági formára vonatkozó rendelkezésre jellemző. A törvény értelemszerűen valamelyest több kényszerítő rendelkezést tartalmaz a nyilvánosan működő részvénytársaságokra vonatkozóan, viszont e rendelkezések között is jelentős arányt képeznek a diszpozitív jogszabályok.⁴³ A gazdasági tevékenység egyszerűbb végzését, így a jogalanyok gazdasági szabadságának hatékonyabb megvalósítását – a törvényi rendelkezések túlnyomórészt diszpozitív jellege mellett – szolgálja még a korlátolt felelősségű társaságok törzstőke fogalmának a leegyszerűsítése és a minimális törvényi tőkekövetelmény alacsonyabb összegben történő meghatározása, a jegyzett tőke nem pénzbeli hozzájárulásban (apport), munka- és szolgáltatásvégzésben történő megállapításának a lehetősége (kivéve a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében), a társaságok ügyvezető és ellenőrző szervei összetételének viszonylag szabad meghatározása, a társaság bejegyzéséhez szükséges létesítő okiratok számának egyre való csökkentése, valamint a pénzbeli vagyoni hozzájárulások értékének a hozzájárulást nyújtó tag általi meghatározása.⁴⁴

4. A VAGYONEGYESÍTŐ TÁRSASÁGOK SZABÁLYOZÁSÁNAK JELLEMZŐI

A vagyonegyesítő társaságokat (korlátolt felelősségű társaság és részvénytársaság) érintő kérdésekben a 2004. évi gazdasági társaságokról szóló törvény az 1996. évi Vállalatokról szóló törvény rendelkezéseihez képes számos újítást tartalmaz. Ezek a következő kérdéscsoportokban azonosíthatók:

1. *A társaság alapításának és a cégjegyzékbe történő bejegyezésének egyszerűsítése* – A Gt. értelmében a társaság alapításához csak egy létesítő okirat szükséges (alapító okirat vagy társasági szerződés). Alapszabály elfogadása már csak a részvénytársaságok esetében kötelező. Az alapítást egyszerűsíti még a korlátolt felelősségű társaság esetében a minimális törvényi tőkekövetelmény lecsökkentése, a nem pénzbeli hozzájárulás értékének a tagok általi értékbecslés lehetősége korlátolt felelősségű társaság és zártkörű részvénytársaság esetében, a határidők rögzítése, amelyeken belül a cégjegyzékvezető köteles a bejegyzési kérelmek alapján eljárni, etc.⁴⁵

2. *A társaságok korporatív ügyvezetési típusának fejlesztése* – A Gt. olyan jogszabályi háttérrel teremtett, amely kedvez a tőketársaságok korporatív ügyvezetési formái fejlesztésének. Rugalmas szabályozásával megfelelő ügyvezetői modellt tud felkínálni a kis- és közepes társaságok számára, lehetővé teszi a társaságok számára a francia és német típusú kétszintű vagy az angolszász egyszintű ügyvezetés közötti választást, megerősíti a társaságok ügyvezetésének az ellenőrzését fokozva ezáltal a részvényesek, illetve a tagok, valamint a felügyelőbizottság ellenőrző jogosítványait, kizárja a munkavállalók részvételének a lehetőségét a társaság határozatainak elfogadásában és ezt a kérdést a munkajogi szabályozásra bízta, etc.⁴⁶ A társaságok ügyvezetési struktúrája viszonylag leegyszerűsödött, így az előző törvénnyel ellentétben a Gt. rendelkezései szerint az igazgató és az igazgatóság nem minősül két különálló szervnek, hanem egy szervezet képeznek, a korlátolt felelősségű társaságokban és a zárt részvénytársaságokban az igazgatóság többé nem kötelező szerve a társaságnak, azaz a társasági szerződésben a tagok nem kötelesek igazgatóságot létrehozni, illetve az igazgatóság egyszemélyi is lehet. Általános szabállyá vált az új törvényben, hogy a felügyelőbizottság kinevezése sem kötelező, hanem fakultatív (ez alól kivételt képeznek a pénzügyi és közszolgálati tevékenységet végző társaságok).⁴⁷

3. *A hitelezők oltalmát szolgáló jogintézmények fejlesztése* – A Gt. az előző törvényhez képest sokkal több olyan rendelkezést tartalmaz, amelyek bi-

zonyos jogokat vagy kötelezettségeket írnak elő a tagok vagy a részvényesek számára a hitelezői érdekek hatékonyabb oltalma céljából. Ezek között vannak olyanok, amelyek a szubsidiaritás elve alapján kerülnek alkalmazásra; tehát amennyiben a létesítő okiratban a tagok másként nem rendelkeztek. Vannak viszont kényszerítő jellegűek is, amelyek alkalmazását a tagok nem tudják kizárni, illetve tartalmukat nem tudják módosítani. Az utóbbi csoportba tartozik különösen a társaság határozatainak a megtámadására vonatkozó kereset, a származtatott kereset, a társaság ügyvezetésére jelentős befolyással bíró tag jogügyleteinek a többi tag általi jóváhagyása, a társaság vezető tisztségviselőinek és közeli hozzátartozóinak a társasággal kötött, számukra közvetlen vagy közvetett anyagi előnyt jelentő jogügyletek érvényességének a kérdése, a független tisztségviselők kérdése, etc.⁴⁸

4. *A tőke felemelésére vagy leszállítására vonatkozó szabályok* – A korlátolt felelősségű társaságok esetében a törzstőke felemelésére vagy leszállítására vonatkozó szabályok a Gt.-ben kifejezetten liberálisak, míg a részvénytársaságok esetében ezek az alaptőkét érintő szabályok lényegesen szigorúbbak a részvényesek, különösen a jövőbeni részvényesek érdekeinek az oltalma céljából. A részvényesek érdekeinek oltalma mellett kifejezésre jut a hitelezők érdekeinek védelme is, mert minden olyan tőkeleszállítás, amely nem a veszteségek fedezését szolgálja; a Gt. hitelezőoltalmi rendelkezéseinek a hatálya alá esik.⁴⁹

5. *A korlátolt felelősségű társaságok minimális tőkekövetelményének csökkenése* – Mint említésre került, a Gt. lényegesen lecsökkentette a korlátolt felelősségű társaságok minimális tőkekövetelményét. Ezt az a megfontolás indokolja, hogy ez a társasági típus a kisebb tőkével rendelkező, rendszerint családi vállalkozásoknak felel meg, a minimális tőkekövetelmény pedig különben sem jelent különösen komoly biztosítékot a hitelezők számára. A hitelezők érdekeit a minimális törvényi tőkekövetelménynél hatékonyabban oltalmazza a társaság fizetőképességének a mércéje, melyet a hitelezők fel tudnak becsülni, valamint az a szabály, amely elsőbbséget biztosít a hitelezők követeléseinek a tagok számára történő mindennemű kifizetés előtt.⁵⁰

6. *A nem pénzbeli hozzájárulások értékének a tagok által történő felbecsülése* – Minden társasági típus esetében, a nyilvános részvénytársaságokat kivéve, amelyeknél ezt az Európai Unió második társasági jogi irányelve tiltja, a tagok nem vagyoni hozzájárulásait a társaság törzstőkéjéhez a tagok saját maguk becsülik fel, ami lényegesen megkönnyíti a társaság alapítását és a társasággal

jogügyleteket kötő harmadik személyek érdekeit sem sérti jelentős mértékben.⁵¹

7. *A nyilvános és a zártkörű részvénytársaságok külön szabályozása* – Az előző, 1996. évi vállalatokról szóló törvénnyel ellentétben, amely csak egy általános részvénytársasági típust ismert, a Gt. külön szabályozza a nyilvános és a zártkörű részvénytársaság-típust, melyek között az alapvető különbség abban áll, hogy a társaság a nyilvánosságtól szándékozik-e tőkét akkumulálni vagy sem, azaz nyilvánosan kísérli-e meg értékesíteni részvényeit. Nyilvános részvényki-bocsátás esetén külön törvény értelmében az Értékpapír Bizottság (*Komisija za hartije od vrednosti*), mint önálló közigazgatási szervezet, bizonyos felügyeleti hatáskörrel rendelkezik a befektetők érdekeinek oltalma céljából.⁵²

5. A SZEMÉLYEGYESÍTŐ TÁRSASÁGOK SZABÁLYOZÁSÁNAK JELLEMZŐI

A személyegyesítő társaságok jogi személyiségének kérdése mellett (számos jogrendben ezek a társaságok nem rendelkeznek önálló jogi személyiséggel), külön kérdésként merül fel minden jogrendben az, hogy ezeket a társasági típusokat (közkereseti társaság és betéti társaság) milyen részletességgel kell törvényben szabályozni. Azokban a jogrendekben, amelyekben a polgári törvénykönyvben vagy más törvényi aktusban külön nevesített szerződésként került szabályozásra a polgári jogi társaság intézménye (*societas*), a gazdasági társaságokról szóló törvény viszonylag kevés rendelkezést szokott tartalmazni ezekre a személyegyesítő társaságokra vonatkozóan, hiszen minden olyan kérdésben, amelyet nem szabályoz a gazdasági társaságokról szóló törvény, szubszidiárius módon alkalmazhatók a polgári jogi társaságra vonatkozó törvényi rendelkezések.⁵³ Mivel a hatályos szerbiai jogban a polgári jogi társaság nem szerepel a nevesített szerződések között az 1978. évi Kötelmi viszonyokról szóló törvényben,⁵⁴ értelemszerűen a Gt. az összehasonlító jogban megállapítható átlaghoz képest részletesebben szabályozza a személyegyesítő társaságokat.⁵⁵

A személyegyesítő társaságok szabályozásával kapcsolatban elsődlegesen azt kell kiemelni, hogy a társaság és harmadik személyek között létrejövő jogviszonyokra (*ún. külső viszonyok*) vonatkozó rendelkezések kényszerítő jellegűek, azaz tartalmuktól a tagok a társasági szerződésben nem térhetnek el, míg a tagok egymás közötti viszonyait, illetve a társaság és a tagok viszonyait (*ún. belső viszonyok*) szabályozó törvényi rendelkezések többnyire diszpozitívek, tehát a tartalmuktól a tagok a társasági szerződésben eltérhetnek. A külső viszo-

nyok csoportjába tartoznak, mindenekelőtt, a társaság kötelezettségeiért való felelősség, a társaság képvisellete, a tagsági részesedés átruházásának lehetősége harmadik személyekre és más hasonló kérdések.⁵⁶

A Gt. személyegyesítő társaságokra vonatkozó rendelkezései közül külön említést érdemelnek azok, amelyek élesen eltérnek az előző törvény rendelkezéseitől. Így a Gt. értelmében személyegyesítő társaság korlátlan felelősséggel rendelkező tagja lehet akár jogi személy is,⁵⁷ kivéve a még nem privatizált társaságokat (azokat a társaságokat, amelyek túlnyomórészt társadalmi tulajdonban vannak), illetve azokat a privatizált társaságokat, amelyek tulajdonosi struktúrájában egy tag sem rendelkezik 20%-ot meghaladó részesedéssel.⁵⁸ A Gt. újításai közé tartozik az is, hogy a személyegyesítő társaságok képviselében minden tag, amennyiben a társasági szerződés másként nem rendelkezik, önállóan és korlátozás nélkül képviselheti a társaságot.⁵⁹ Ez a megoldás eltér a klasszikusnak nevezhető társasági jogi szabályozástól, amelyet a mai kereskedelemben szükséges gyors döntéshozatali lehetőség kívánalma és a tagok között mindig vélelmezhetően fennálló bizalmi viszony indokol.⁶⁰

6. A 2011-BEN ELFOGADOTT GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY LEGJELENTŐSEBB ÚJ RENDELKEZÉSEI

A 2011 májusában elfogadott és hatályba lépett új gazdasági társaságokról szóló törvény a még hatályban lévő 2004. évi törvényhez képest nem hoz a szerbiai társasági jogi szabályozásba forradalmi újításokat. Ez főként abból következik, hogy a társasági szabályozás tekintetében a 2004. évi törvényben a jogalkotó európai szintre emelte a társasági jog szerbiai joganyagát, rendelkezései lényeges pontokon eltértek az 1996. évi törvény rendelkezéseitől. Ennél fogva a szerbiai társasági jog korszerűsítése már a 2004. évi törvényben érdemben megtörtént, így a 2011-ben elfogadott új törvényben értelemszerűen nem várhatók lényegi és alapvető újítások. Habár az új törvény több mint 600 paragrafusával megközelítőleg egynegyedével részletesebb jogszabály, mint az elődje, a 2004. évi törvény, a többlet rendelkezések inkább a meglévő törvényi megoldások pontosabb és részletesebb szabályozását jelentik, mint új társasági jogi intézmények szabályozását Szerbiában.

Az 2011. évi törvényben rögzített új normatív megoldások közül a következők érdemelnek külön kiemelését.

A társaságok tevékenységi körének meghatározásában az új Gt. immáron törvényileg is egyértelművé teszi, ami a 2004. évi törvény rendelkezése alapján a gyakorlatban kialakult állásponttá vált, hogy a társaságok bejegyzése céljából a társasági szerződésben csak egy tevékenységet kell megjelölni, amelyet a társaság túlnyomórészt végezni fog, de minden más törvényes tevékenységet is végezhet függetlenül attól, hogy azokat a társasági szerződés vagy az alapszabály névlegesen említi-e vagy sem.⁶¹

Az új törvény változásokat hoz a létesítő okiratok későbbi módosításának vagy kiegészítésének a tekintetében is. Előírja, hogy minden társaság létesítő okirata az alapítás után is szabadon módosítható,⁶² kivéve a részvénytársaságok létesítő okiratát, amely utólagosan nem módosítható.⁶³ A részvénytársaság létesítő okirata a társaság megalakulásával megvalósítja jogi funkcióját. A részvénytársaság létesítő okiratában szabályozott kérdések későbbi módosítását a tagok az alapszabályban tehetik meg. Ennél fogva a törvény előírja, hogy a részvénytársaságok kötelesek alapszabályt elfogadni,⁶⁴ míg a többi társasági típus esetében csak létesítő okirat létezhet és alapszabályt nem tudnak elfogadni.⁶⁵

A 2011. évi Gt. elődjénél pontosabban szabályozza a korlátolt tagi felelősség áttörésének (a „*társasági lepel áttörése*”) intézményét. Négy esetet sorol fel, amikor beáll valamely korlátolt felelősségű tag helyállása a társaság kötelezettségeiért. Ezek mind a tag rosszhiszemű magatartását vélelmezik, a joggal való visszaélés fogalmából erednek. A törvény előírja, hogy a betéti társaság tagjának, a korlátolt felelősségű társaság tagjának, valamint a részvénytársaság részvényesének, illetve ezen személyek törvényes képviselőjének közvetlen felelőssége a társaság kötelezettségeiért akkor áll be, ha visszaél a korlátolt felelősségre vonatkozó törvényi szabályokkal.⁶⁶ A korlátolt felelősségi szabályokkal való visszaélésnek különösen az minősül, ha a társaságot tilos cél megvalósítására használja fel, a társaság vagyonát saját vagyonaként kezeli vagy rendelkezik vele, a társaságot vagy annak vagyonát a társaság hitelezőinek megkárosítása céljából használja fel, illetve saját maga vagy harmadik személy javára anyagi előny megvalósítása céljából csökkenti a társaság vagyonát, miközben tudomása volt vagy tudomással kellett lennie arról, hogy ennek következtében a társaság nem lesz képes kötelezettségeit teljesíteni.⁶⁷ Az előző törvényhez képest a 2011. évi Gt. a korlátolt tagi felelősség áttörésének több esettípusát említi, miközben a felsorolás nem taxatív, hanem csak példálózó jellegű, tehát a korlátolt felelősségre vonatkozó szabályokkal történő bárminemű rosszhiszemű

visszaélés a tag korlátlan felelősségét vonja maga után. Ebben a törvényben sem kerültek szabályozásra az összehasonlító jogban már elfogadott, a korlátolt tagi felelősség áttörésének ún. objektív esetei, amelyek nem szükségszerűen vélelmezik a tag rosszhiszemű magatartását (ilyen például az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság alapítása, a társaság székhelyének valamely tag lakcímére történő meghatározása, etc.).

A társaságok képviselétével kapcsolatosan a 2011. évi Gt. több újítást hoz a szerbiai társasági jogba. A törvény kiegyenlíti a társaság törvényes képviselőjének és statutáris (a létesítő okiratban meghatározott) képviselőjének a jogállását.⁶⁸ Törvényes képviselőként nem csak természetes személyt lehet kinevezni, hanem más gazdasági társaságot is,⁶⁹ de a társaságnak mindenféleképpen legalább egy törvényes képviselője természetes személy kell, hogy legyen.⁷⁰ Amennyiben törvényes képviselőként más társaság került kinevezésre, az képviseleti jogkörét saját természetes személy törvényes képviselője vagy más meghatalmazással rendelkező természetes személy által gyakorolja.⁷¹ Végül, a törvény kifejezetten szabályozza a társaságok alkalmazottainak munkaköri tevékenységébe tartozó képviseleti jogát (*vélelmezett képviselő*), amelyet eddig a társasági jogi szabályozás nem, míg az általános polgári jogi szabályozás csak részben ismert. Azok az alkalmazottak, akiknek rendes munkaköre szükségessé teszi bizonyos típusú szerződések megkötését és teljesítését, valamint jogi cselekmények elvégzését, külön meghatalmazás nélkül jogosultak a társaság nevében az ilyen szerződésekben, illetve jogi cselekményekben a társaság képviselőjeként eljárni.⁷² Az új törvény a 2004. évi törvényhez képest pontosabban rögzíti a cégvezetési meghatalmazás (*prokura*) fogalmát és a prokurista jogosítványait. A prokurának a cégjegyzékbe történő bejegyzése után⁷³ az ilyen képviselő a társaság tevékenységi körébe tartozó minden jogügyletet jogosult kötni, illetve jogi cselekményt elvégezni,⁷⁴ viszont különleges meghatalmazás nélkül képviseleti jogosítványa nem terjed ki a társaság ingatlanvagyonára és más társaságban lévő üzletrésze feletti rendelkezési jogra, váltókötelezettséget és kezességet nem vállalhat, nem köthet kölcsön- és hitelügyleteket, illetve nem képviselheti a társaságok bírósági vagy választottbírósi eljárásokban.⁷⁵ Ennélfogva megállapítható, hogy a prokurista képviseleti joga nem terjed ki a társaság abszolút jogképességére, hanem csak a tevékenységi köréből fakadó relatív jogképességre.

Az új törvény megemelte a részvénytársaságok minimális tőkekövetelményét 3.000.000 dinárra, amit hazai valutában fejez ki⁷⁶ a 2004. évi törvénnyel ellentétben, amely a minimális tőkekövetelményt EUR-ban fejezte ki. A 2011. évi Gt. egységes minimális tőkekövetelményt állít fel mind a zárt részvénytársaságok, mind a nyilvános tevékenységet végző részvénytársaságok számára az előző törvénytől eltérően, amely a zárt részvénytársaságok számára alacsonyabb minimális tőkekövetelményt irányzott elő.⁷⁷ A két részvénytársasági típus megkülönböztetése azonban az új szabályozás fényében is rendelkezik jogi relevanciával, mert a nyilvános részvénykibocsátás az Értékpapír Bizottság felügyeleti hatáskörébe tartozik.⁷⁸ Hasonlóan, a törvényhozó magasabb minimális tőkekövetelményt szándékozott rögzíteni a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozóan is (az eddigi 500 EUR helyett),⁷⁹ viszont a törvény elfogadott szövegében mindössze 100 din összeg szerepel,⁸⁰ amely vélelmezhetően 100.000 dinár kellene, hogy legyen. Ez egy (súlyos) technikai hiba, amelyet a jogalkotó minden bizonnyal ki fog javítani.

A 2004. évi törvény gyakorlati alkalmazása során annak egyik legjelentősebb hiányossága a felszámolási eljárásra vonatkozó rendelkezéseiben mutatkozott meg. Előírta ugyanis, hogy felszámolási eljárást csak a társaság illetékes szerveinek döntése alapján vagy a tagok kezdeményezésére lehet lefolytatni, tehát nem létezett a kényszerfelszámolás intézménye. Az új törvény viszont rögzíti, hogy a társaság szervei és a tagok mellett felszámolási eljárást meghatározott esetekben kezdeményezhet és lefolytathat a Kereskedelmi Jegyzékeket Vezető Hivatal is.⁸¹

Az új Gt. szabályozza az egyesülést, mint a bejegyzett társaságok együttműködésének intézményesített társasági típusát.⁸² Az egyesülést szabályozta már az 1996. évi vállalatokról szóló törvény, de a 2004. évi Gt. nem.

Végül fontos kiemelni, hogy a 2011. évi Gt. az előző törvényekhez képest lényegesen szélesebb körben ad helyet a Szerbiában élő kisebbségek (így a vajdasági magyarok) anyanyelv-használati joga érvényesülésének. A törvény előírja, hogy a gazdasági társaságok tevékenységük végzése során cégnevük vagy rövidített cégnevük idegen nyelvű fordítását, valamint kisebbségi nyelven szereplő fordítását is használhatják, miközben maga a cég elnevezése nem szerepelhet fordításban.⁸³ A cégnev idegen vagy kisebbségi nyelvű fordítását nem kell külön hatóságilag engedélyeztetni, csupán a cégjegyzékbe bejegyeztetni.⁸⁴

JEGYZETEK

1 A gazdasági társaságokról szóló törvény (Zakon o privrednim društvima), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 125/2004 sz. (a továbbiakban: Gt.).

2 A vállalatokról szóló törvény (Zakon o preduzećima), a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja (Službeni list SRJ), 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/2001 és 36/2002 sz.

3 A gazdasági társaságokról szóló törvény (Zakon o privrednim društvima), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 36/2011. sz. (a továbbiakban: Gt.2011).

4 Lásd Gt. 2011 600. szak.

5 A gazdálkodó szervezetek bejegyzéséről szóló törvény (Zakon o registraciji privrednih subjekata), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 55/2004, 61/2005 és 111/2009 (másik törvény) sz.

6 A Kereskedelmi Jegyzékeket Vezető Hivatalról szóló törvény (Zakon o Agenciji za privredne registre), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 55/2004 és 111/2009 sz.

7 Az egyéni vállalkozókról szóló törvény (Zakon o privatnim preduzetnicima), a Szerb Szocialista Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik SRS), 54/89 és 9/90, a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS) i 19/91, 46/91, 31/93 (alkotmánybírósági határozat), 39/93, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95, 35/2002, 101/2005 (másik törvény), 55/2004 (másik törvény) és 61/2005 (másik törvény) sz.

8 A külföldi beruházásokról szóló törvény (Zakon o stranim ulaganjima), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 3/2002 és 5/2003 sz.

9 A koncessziókról szóló törvény (Zakon o koncesijama), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 55/2003 sz.

10 A magánosításról szóló törvény (Zakon o privatizaciji), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 123/2007 (másik törvény) és 30/2010 (másik törvény) sz.

11 A gazdasági tevékenységek besorolásáról szóló törvény (Zakon o klasifikaciji delatnosti), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 104/2009 sz.

12 A gazdasági kamarákról szóló törvény (Zakon o privrednim komorama), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 65/2001 és 36/2009 sz.

13 A számvitelről és könyvvizsgálatról szóló törvény (Zakon o računovodstvu i reviziji), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 46/2006 és 111/2009 sz.

14 Csódtörvény (Zakon o stečaju), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 104/2009 sz.

15 A polgári perrendtartásról szóló törvény (Zakon o parničnom postupku), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 125/2004 és 111/2009 sz.; A bírósági végrehajtásról szóló törvény (Zakon o izvršenju), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 125/2004. sz.; A nem peres eljárásról szóló törvény (Zakon o vanparničnom postupku), a Szerb Szocialista Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik SRS), 25/82 és 48/88, a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 46/95 (másik törvény) és 18/2005 (másik törvény) sz.

A bírósági végrehajtásról az Országgyűlés májusban új törvényt fogadott el, melynek alkalmazása 2011. szeptember 17-én kezdődik, míg a végrehajtókra vonatkozó rendelkezések 2012. május 17-én. A bírósági végrehajtásról és a biztosítási intézkedésekről szóló törvény (Zakon o izvršenju i obezbeđenju), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlőnye (Službeni glasnik RS), 31/2011. sz.

Májusban az Országgyűlés törvényt alkotott a közjegyzői tevékenység újbóli bevezetéséről Szerbiában (A II. Világháborúig létezett közjegyzőség a királyi Jugoszláviában), melynek értelmében 2012. szeptember 1-től számom nem peres és közigazgatási eljárást, illetve okiratszerkesztési és okirathitelesítési feladatokról a közjegyzők fognak ellátni. A közjegyzői tevékenységről szóló törvény (Zakon o javnom beležništvu), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 125/2004 és 111/2009 sz.

16 A bankokról szóló törvény (Zakon o bankama), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 107/2005 és 91/2010 sz.; Biztosítási törvény (Zakon o osiguranju), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 55/2004, 70/2004 (javítás), 61/2005, 61/2005 (másik törvény), 85/2005 (másik törvény), 101/2007, 63/2009 (alkotmánybírósági határozat) és 107/2009 sz.; A pénzügyi lízingeről szóló törvény (Zakon o finansijskom lizingu), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 55/2003, 61/2005 és 31/2011 sz.; A befektetési alapokról szóló törvény (Zakon o investicionim fondovima), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 46/2006, 51/2009 és 31/2011 sz.; A bankok és a biztosítótársaságok csődeljárásáról és felszámolásáról szóló törvény (Zakon o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 61/2005, 116/2008 és 91/2010 sz.; Az értékpapírok és pénzügyi eszközök forgalmáról szóló törvény (Zakon o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 47/2006 sz.; A tőkepiacról szóló törvény (Zakon o tržištu kapitala), a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye (Službeni glasnik RS), 31/2011 sz.; stb.

17 Szerbiában a Nemzeti Bank (Jegybank) feladatkörébe nem csak a pénzügyi stabilitás fenntartása és a monetáris politika megvalósítása tartozik, hanem pénzügyi szervezetek tevékenységének szabályozása és felügyelete, a törvényi rendelkezésekkel összhangban.

18 Lásd *Mirko Vasiljević* „Privredna društva – domaće i uporedno pravo“ (Gazdasági Társaságok – Hazai és Külföldi Jog; Udruženje pravnika u privredi Jugoslavije; Belgrád; 1999.; 11-13. pp.)

19 Lásd Az egyéni vállalkozókról szóló törvény 1a szak.

20 Amíg, például, az 1996. évi törvény értelmében a korlátozott felelősségű társaság (akár egyszemélyes társaság esetében is) minimális törzstőkéje nem lehetett kevesebb, mint 5000 USD, a Gt. szerint a kft. minimális törzstőkéje 500 EUR, amelynek csak felét kell befizetni az alapításkor, a másik felét pedig az alapítástól számított két éven belül az alapítástól számítva. Lásd Gt. 112. szak. (1) bek.

21 Lásd Gt. 2. szak. (2) bek.

22 Lásd Gt. 5. szak. (2) bek.

23 Lásd Gt. 5. szak. (3) bek.

24 Így, például, bankok és biztosító társaságok kizárólag részvénytársaság formájában működhetnek. Lásd A Bankokról szóló törvény 10. szak. és A biztosítási törvény 3. szak. (2) bek.

25 Lásd Gt. 2. szak. (1) bek.

26 Lásd Gt. 8. szak.

27 Ezt szó szerint valójában nem a Gt. írja elő. A Gt. csupán azt rendeli el, hogy a társaságok jogalanyisága a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel jön létre, amelyet a gazdálkodó szervezetek bejegyzését szabályozó törvénnyel összhangban kell vezetni. Lásd Gt. 8. szak. Ez a törvény, amelyre a Gt. hivatkozik, és amely közigazgatási feladatkörbe helyezi át a cégjegyzék vezetését, A gazdálkodó szervezetek bejegyzéséről szóló törvény (8. szak.).

28 Agencija za privredne registre (APR).

29 Lásd a Hivatal honlapját: www.apr.gov.rs.

30 Lásd Gt. 5. szak. (1) bek.

31 Lásd *Mirko Vasiljević* „Komentar zakona o privrednim društvima“ (A gazdasági társaságokról szóló törvény kommentárja; Službeni list; Belgrád; 2006.; 114. p.)

32 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 20-24. pp.

33 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 20-21. pp.

34 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 21. p.

35 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 21. p.

36 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 22. p.

37 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 23. p.

38 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 23. p.

39 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 23. p.

40 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 23. p.

41 Lásd *Mirko Vasiljević* „Quo vadis kompanijsko pravo?“ (Quo vadis társasági jog?; Pravna riječ; 2005/5. ; 11-42. pp.); *D. Radonjić* „Korporativni skandali i reforma kompanijskog prava“ (Vállalati botrányok és a társasági jog reformja; Pravna riječ; 2005/5.; 428-429. pp.); *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 24. p.

42 Lásd *Aleksandra Jovanović* „Zakon o privrednim društvima i ekonomske slobode“ (A gazdasági társaságokról szóló törvény és a gazdasági szabadságok; Pravo i privreda; 2005/1-4.; 55-64. pp.)

43 Lásd *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 24. p.

44 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 24. p.

45 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 25. p.

46 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 25. p.

47 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 27. p.

48 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 25-26. pp.

49 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 26. p.

50 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 26. p.; A mai társasági jogi elméletben szinte általánosan elfogadottnak tekinthető az az álláspont, amely szerint a tőketársaságok esetében a minimális, törvényre előírt tőkekövetelmény a hitelezők számára nem jelent különösebb biztosítékot. Lásd *Vékás Lajos* „Szakértői javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez“ (Complex; Budapest; 2008.; 279. p.)

51 Lásd *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 26. p.

52 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 27. p.

53 *Vasiljević, M. i.m.* (Komentar) 27. p.

54 A kötelmi viszonyokról szóló törvény (Zakon o obligacionim odnosima), A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja (Službeni list SFRJ) 29/78, 39/85, 45/89 – alkotmánybírósági határozat és 57/89, A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja (Službeni list SRJ) 31/93 sz.

A kötelmi viszonyokról szóló törvény elfogadásakor a jogalkotó úgy ítélte meg, hogy az 1974. évi Alkotmány értelmében a polgári jogi társaság szabályozása nem tartozik szövetségi, hanem köztársasági törvényhozási hatáskörbe. Köztársasági szinten azonban ennek a szerződéstípusnak a szabályozására később nem került sor. Elvben, a polgári jogi társaságra még ma is alkalmazhatóak az 1844. évi Szerb Polgári Törvénykönyv rendelkezései (amely szabályozza ezt a szerződéstípust), mivel az 1946. évi Hatálytalanítási törvény (A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Hivatalos Lapja, 86/46. sz.) 4. szakasza értelmében, habár minden II. Világháború előtti jogszabály hatályát veszítette, bizonyos rendelkezéseket a hatályukat veszített jogszabályokból a bíróságok egyes eljárásokban alkalmazhatnak, ha az adott kérdést háború után elfogadott jogszabály nem szabályozza és az alkalmazásra kerülő rendelkezés nincs ellentétben az új állam közrendjével. A szerb Ptk. rendelkezései viszont több mint 150 évvel ezelőtti jogi és kulturális környezetben jöttek létre, ezért jogosan állapítható meg, hogy a polgári jogi társaság intézményét újabb kori jogszabály Szerbiában jelenleg nem szabályozza.

- 55 Lásd *Vasiljević, M.* i.m. (Komentar) 27. p.
56 *Vasiljević, M.* i.m. (Komentar) 27. p.
57 A közkereseti társaságokra vonatkozóan lásd Gt. 53. szak. (1) bek., a betéti társaságokra vonatkozóan pedig Gt. 90. szak. (1) bek.
58 Lásd Gt. 455. szak.
59 Lásd Gt. 65. szak. (1) bek., valamint a 73. szak. (1) és (2) bek.
60 Lásd *Vasiljević, M.* i.m. (Komentar) 28. p.
61 Lásd Gt.2011 4. szak. (1) bek.
62 Lásd Gt.2011 12. szak. (1) bek.
63 Lásd Gt.2011 12. szak. (3) bek.
64 Lásd Gt.2011 11. szak. (4) bek.
65 Lásd Gt.2011 11. szak. (3) bek. (*argumentum a contratio*)
66 Lásd Gt.2011 18. szak. (1) bek.
67 Lásd Gt.2011 18. szak. (2) bek.
68 Lásd Gt.2011 31. szak. (1) bek.
69 Lásd Gt.2011 31. szak. (2) bek.
70 Lásd Gt.2011 31. szak. (3) bek.
71 Lásd Gt.2011 31. szak. (4) bek.
72 Lásd Gt.2011 34. szak. (1) bek.
73 Lásd Gt.2011 36. szak. (2) bek.
74 Lásd Gt.2011 35. szak. (1) bek.
75 Lásd Gt.2011 38. szak. (1) bek.
76 Lásd Gt.2011 293. szak.
77 A zárt részvénytársaság minimális tőkekövetelménye 10.000 EUR volt, míg a nyílt részvénytársaságé 25.000 EUR. Lásd Gt. 233. szak. (1) és (2) bek.
78 Lásd A tőkepiacról szóló törvény 2. szak. (1) bek. 43. pontját.
79 Lásd Gt. 112. szak. (1) bek.
80 Lásd Gt.2011 145. szak.
81 Lásd Gt.2011 546-548. szak.
82 Lásd Gt.2011 578-580. szak.
83 Lásd Gt.2011 24. szak. 3. bek.
84 Lásd Gt.2011 24. szak. 4. bek.